

Helsingin seurakuntayhtymän vuoden 2023 talousarvioehdotuksen sekä vuosien 2023-2025 toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksen hyväksyminen

Yhteinen kirkkoneuvosto 06.10.2022 § 335
328/02.00.01/2022

Esittelijä Seurakuntayhtymän johtaja Rintamäki Juha

Päätösehdotus

Yhteinen kirkkoneuvosto päättää:

- 1) hyväksyä lausunnoille lähetettäväksi ehdotuksen vuoden 2023 talousarvioksi sekä vuosien 2023–2025 toiminta- ja taloussuunnitelmaksi.
- 2) pyytää seurakuntaneuvostojen ja yhteistyötoimikunnan lausunnot ehdotuksesta vuoden 2023 talousarvioksi sekä vuosien 2023–2025 toiminta- ja taloussuunnitelmaksi. Lausunnot tulee antaa 11.11.2022 mennessä.
- 3) käsitellä seurakuntien ja yhteistyötoimikunnan antamat lausunnot ja tasapainottamissuunnitelmat kokouksessaan 28.11.2022.

Käsittely

Hallintojohtaja Juha Silander selosti asiaa.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Selostus

Kirkkojärjestyksen mukaan jokaista varainhoitovuotta varten seurakuntayhtymän on viimeistään edellisen vuoden joulukuussa hyväksyttävä talousarvio. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä yhteisen kirkkovaltuuston on hyväksyttävä myös vähintään kolmea vuotta koskeva toiminta- ja taloussuunnitelma. Talousarviossa sekä toiminta- ja taloussuunnitelmassa hyväksytään seurakuntayhtymän toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvio sekä toiminta- ja taloussuunnitelma on laadittava siten, että edellytykset seurakuntayhtymän yhteisten palveluiden ja seurakuntien tehtävien hoitamiseen turvataan.

Kirkkojärjestyksessä säädetään lisäksi, että talousarvioon on otettava toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Talousarvioissa on osoitettava myös taloudellisen tuloksen muodostuminen ja seurakunnan rahoitustarpeen kattaminen. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa talousarvioon brutto- tai nettomääräisenä. Helsingin seurakuntayhtymän talousarvio on laadittu osittain brutto- ja osittain nettoperiaatteen mukaan. Toimintasuunnitelmien perustana on Helsingin seurakuntayhtymän strategia Rohkeasti yhdessä.

Talousarviossa on yleisperusteluiden lisäksi käyttötalousosa, tuloslaskelmaosa, investointiosa ja rahoitusosa.

Esitys vuoden 2023 talousarvioksi ja vuosien 2023–2025 toiminta- ja taloussuunnitelmaksi esitetään liitteenä

Käyttötalousosa

Talousarvion käyttötalousosassa asetetaan toiminnalliset tavoitteet ja myönnetään määrärahat niiden toteuttamiseksi yhteiselle hallinnolle, seurakunnille (seurakunnallinen toiminta), yhteisen seurakuntatyön osastoille, viestinnälle, mediatoimitukselle ja avustuksille (yhteiset seurakunnalliset tehtävät), ympäristö- ja hautaustoimelle sekä kiinteistötoimelle.

Kirkkoneuvosto antoi huhtikuussa käyttötalouden määräraha-kehkeykset. Kokonaissumma on 76,6 miljoonaa euroa, jonka yhteinen kirkkovaltuusto päätti 9.12.2021 ja sama summa on myös vuosina 2024 ja 2025. Määräraha on 6,7 miljoonaa euroa ja 8,0 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2022. Käyttötalousmenojen leikkaus seurakunnille on 5,9 prosenttia ja yhteisille palveluille 10,8 prosenttia. Lisäksi tarveharkintaisia määrärahoja leikataan 1,7 %. Lisäksi yhteinen kirkkovaltuusto päätti 27.1.2022 seurakuntien määrärahojen jakoperusteet. *Kokonaismäärärahan jakautuminen vuonna 2023*

<i>milj. euroa</i>	palkka- ja toimintamäärärahat	suorituslisät	vieraskielisen työn lisä	käyttötalous yhteensä	%-osuus
Seurakunnat	41,197	0,380	0,068	41,645	54,4 %
Yhteiset palvelut	33,073	0,228		33,301	43,5 %
Tarveharkintainen mr.	1,608			1,608	2,1 %
yhteensä	75,878	0,568	0,068	76,554	

Vieraskielisen työn 68 000 euron suuruinen erityismääräraha jakautuu seuraavasti: Matteus församling 30 200 euroa englannin- ja venäjänkieliselle työlle, Herttoniemen seurakunta 15 100 euroa arabiankieliselle työlle ja Kallion seurakunta 22 700 euroa kiinän- ja vironkieliselle työlle.

Annetussa talousarviokehkeyksessä ei ole otettu huomioon edellisten vuosien säästöjen mahdollista käyttöä.

Käyttötalouden määräraha 76,6 miljoonaa euroa jaetaan seuraavina kahtena vuotena seuraavasti

- Vuonna 2024: seurakunnat 54,90 %, yhteiset palvelut 43,00 % ja tarveharkintainen määräraha 2,10 %.
- Vuonna 2025: seurakunnat 55,40 %, yhteiset palvelut 42,50 % ja tarveharkintainen määräraha 2,10 %.

Seurakunnallisen toiminnan määräraha on jaettu seurakunnille yhteisen kirkkovaltuuston 27.1.2022 vahvistamien jakoperiaatteiden mukaan. Samalla päätettiin sisäisten vuokrien määräytymisperusteet. Molemmat vuosiksi 2023–2025 seuraavasti:

- A. Suorituslisiä varten varataan määrärahat KirVESTES:n mukaisesti. Vieraskielisen työn lisä on 68 000 euroa vuodessa.
- B. Sisäisten vuokrien tasapainotusmääräraha: 750 000 euroa vuonna 2023, 500 000 euroa vuonna 2024 ja 250 000 euroa vuonna 2025.
- C. Jako suomen- ja ruotsinkielisiin seurakuntiin: Ruotsinkielisten seurakuntien vähemmistölisä 1,6 % otetaan päältä pois. Loput määrärahasta jaetaan seuraavilla kriteereillä: seurakuntien jäsenmäärä 70 % (jossa ikäpainotus 0-18 –vuotiaat 30 %), seurakuntien alueella asuvien henkilöiden määrä 30 %.
- D. Suomenkielisten seurakuntien määrärahan jako: ensin Tuomiokirkkoseurakunnalle erityislisä 2,3 %, joka lisätään seurakunnan jako-osuuteen. Määrärahat suomenkielisille seurakunnille jaetaan seurakunnan jäsenmäärän (70 %), johon sisältyy 0–18-vuotiaiden ikäpainotus, ja seurakunnan alueella asuvien henkilöiden määrän perusteella (30 %).
- E. Ruotsinkielisten seurakuntien määrärahan jako: Ruotsinkielisten seurakuntien vähemmistölisä lisätään jaettavaan määrärahaan. Määräraha jaetaan seuraavilla kriteereillä seurakunnille: seurakuntien jäsenmäärä 70 % (jossa ikäpainotus 0–18 –vuotiaat 30 %), seurakuntien alueella asuvien henkilöiden määrä 30 %.
- F. Sisäisten vuokrien tasapainotusmäärärahan lisääminen seurakuntien jako-osuuksiin:

- a. Tasapainotusmääräraha jaetaan niiden seurakuntien kesken, joilla toimintaan jäävä määräraha pienenesi vuoden 2023 kehyksessä vuoteen 2022 verrattuna jo ilman päätettyjen kokonaismäärärahaleikkausten vaikutusta.
- b. Tasapainotusmääräraha jaetaan kyseisille seurakunnille kunkin seurakunnan toimintaan jäävän määrärahan negatiivisen muutoksen suhteessa.
 - i. Toimintaan jäävän määrärahan muutoksen laskennassa sovelletaan investointien yhteydessä syntyvien kertaluonteisten, ei-aktivoitavien kulujen osalta viiden vuoden laskennallista keskiarvolukua.

Lisäksi

Rippikoulumäärärahojen taseus seurakuntien kesken toteutetaan vuoden 2023 alusta alkaen sisäisenä laskutuksena seurakuntien välillä jälkikäteen, toteutuneiden kustannusten mukaisesti.

Sisäiset vuokrat määräytyvät vuosina 2023–2025 kunkin kiinteistön ja toimitilan toissavuoden toteutuneiden kustannusten (käyttömenot + vuosikorjaukset + poistot + kertaluonteiset kulut) mukaisina, suhteutettuna seurakunnan / yksikön käytössä olevien neliöiden määrään. Kiinteistöosaston hallinnon kulut käsitellään erillään kiinteistöjen ja toimitilojen ylläpitokuluista, toisin sanoen niitä ei kohdisteta kohteiden ylläpitokuluihin.

Sisäisten vuokrien veloituksen perusteena käytettävä neliömäärä määräytyy kunkin toimijan edellisvuoden helmikuun loppuun mennessä antaman tilankäyttötarveilmoituksen perusteella.

Investointien yhteydessä aiheutuvat, ei-aktivoitavat, kertaluonteiset kulut kohdistetaan sisäisiin vuokriin 1.1.2023 alkaen erillisten, liitteessä esitettyjen jaksotusperiaatteiden mukaisesti. Käyttömenoja ja poistoja ei jaksoteta vaan ne kohdistetaan kokonaisuudessaan yksittäisen vuoden sisäisiin vuokriin.

Tilanteessa, jossa tietystä toimitilasta ei ole käytettävissä toissavuoden 12 kuukauden kustannustoteutumia, veloitetaan sisäinen vuokra tiedossa olevan toteutuman perusteella.

Sisäisiin vuokriin ei kohdisteta erillisiä indeksikorotuksia.

Ulkopuolelta vuokrattavien tilojen osalta sisäinen vuokra määräytyy 1.1.2023 alkaen todellisten vuokratulujen suuruusena, lisättyinä kohteeseen kohdistuvilla ylläpitokuluilla. Ulkopuolelta vuokrattavien tilojen osalta tiloja käyttävä seurakunta tai yhteisten palveluiden yksikkö sitoutuu maksamaan sisäisen vuokran koko vuokrasopimuksen voimassaolon ajan.

Seurakuntien ja yhteisten seurakunnallisten tehtävien säästöt

Seurakunnilla ja yhteisillä seurakunnallisilla tehtävillä oli tilinpäätöksessä 2021 säästöjä yhteensä 7,6 milj. euroa. Näitä suunnitellaan käytettävän vuonna 2022 yhteensä noin 2,7 milj. eurolla ja vuonna 2023 noin 1,1 milj. eurolla. Käyttö tulee kehysmäärärahan lisäksi, lisäten toimintamenoja ja näin ollen myös toimintakatteen (toimintatuottojen ja toimintakulujen erotuksen) alijäämää sekä alentaen koko tilikauden ylijäämää. Seurakunnilla ja yhteisillä seurakunnallisilla tehtävillä on vuosien 2022 ja 2023 ennakoitujen säästöjen käyttöjen toteutuessa säästöjä jäljellä vuoden 2024 alussa vielä yhteensä noin 3,7 milj. euroa. Yhteisten palveluiden osalta talousarvio on nyt tässä vaiheessa korjattu 4,4 milj. eurolla keväällä 2022 päätetyn kehyksen mukaiseksi. Talousarviota muutetaan yhteisen kirkkoneuvoston antaman uuden kehyksen mukaisesti syksyn 2022 aikana.

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosa on tuloslaskelmakaavan toimintakatteen jälkeiset erät. Verotulot, valtionrahoitus, verotuskulut, kirkon keskus- ja eläkerahastomaksut sekä rahoitustuotot ja -kulut. Tämän jälkeen välisummana vuosikate, jonka jälkeen suunnitelman mukaiset poistot, tilikauden tulos, tilinpäätössiirrot ja tilikauden jäämä. Vuosikate on tilikaudelle kohdistuneiden toimintatuottojen ja -kulujen sekä rahoituksen summa. Tasapainoisessa taloudessa vuosikate on keskimäärin poistojen suuruinen.

Vuonna 2022 kirkollisveroa arvioidaan kertyvän noin 83 miljoonaa euroa ja kasvua vuodesta 2021 olisi noin kaksi prosenttia. Vuonna 2021 verotulo kasvoi 0,2 prosenttia. Vuoden 2023 kirkollisveron tuotoksi talousarvioon merkitään 83,3 miljoonaa euroa, mikä tarkoittaa käytännössä nollakasvua vuodesta 2022. Suunnitelmavuosina 2024 ja 2025 kirkollisvero kasvaisi yhden prosentin vuodessa. Jäsenistön vähenemisestä huolimatta ansiotason odotetaan kasvavan tulevaisuudessa niin paljon, että kirkollisveron kertymä myös kasvaa. Varsinkin eläkkeet kasvavat vuonna 2023. Verotuskustannuksina maksetaan valtiolle 1,3 miljoonaa euroa. Summa pienenee noin yhden prosentin vuodesta 2022. Tuloveroprosentin esitetään pidettävän nykyisellään 1,0 prosentissa.

Valtionrahoitusta saadaan noin 13,3 miljoonaa euroa. Valtionrahoituksen kokonaissumma ja seurakuntayhtymälle jaettava summa kasvavat indeksi mukaisesti 2,1 prosenttia. Määrärahan jaosta päättää kirkolliskokous marraskuussa. Esityksenä on, että jako seurakunnille tehdään edelleenkin kuntien asukaslukujen suhteessa. Helsingin suhteellinen osuus kasvaa hieman.

Seurakuntayhtymä maksaa kirkon keskusrahastomaksua 5,4 miljoonaa ja eläkerahastomaksua 4,1 miljoonaa euroa vuonna 2023. Molemmat maksut perustuvat kirkollisveron tuottoon. Maksujen suuruudesta päättää kirkolliskokous.

Rahoitustuottojen ja kulujen netto arvioidaan olevan 10,1 miljoonaa euroa ylijäämäinen.

Talousarviolukujen perusteella vuosikatetta kertyy 18,2 miljoonaa euroa. Suunnitelmanmukaisten poistojen määrä on 10,8 miljoonaa ja tilikaudentulos on 7,4 miljoonaa euroa. Tilinpäätössiirtoja on 0,5 miljoonaa ja tilikauden ylijäämä 7,9 miljoonaa euroa.

Sijoitustoiminta

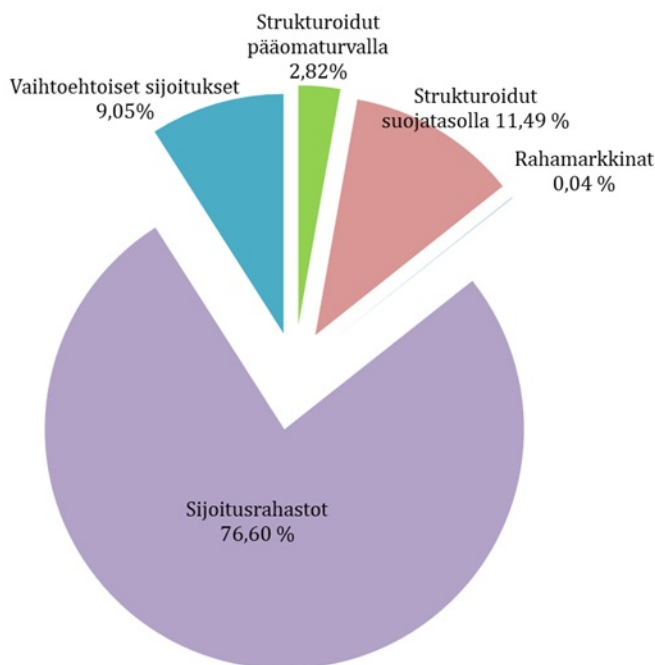
Seurakuntayhtymän sijoitusten allokointi toteutetaan yhteisen kirkkoneuvoston hyväksymän sijoitustoiminnan ohjeen mukaan. Sijoitustoiminnassa käytetään eettisesti korkeatasoisia varainhoitajia ja sijoitustoiminnassa suositaan positiivisen arvottamisen vaihtoehtoa, eli vastuullisten yritysten suosimista sijoituskohteina. Yhteisen kirkkoneuvoston valitsema, asiantuntijaelimenä toimiva sijoitusneuvottelukunta on keskeisessä asemassa seurakuntayhtymän sijoitustoiminnan sekä yksittäisten sijoitusratkaisujen suunnittelussa. Rahavarojen sijoitusten sijoituspäätökset tekee hallintojohtaja yhteisen kirkkoneuvoston päättämään rajaan asti ja sen ylittävältä osin yhteinen kirkkoneuvosto. Kiinteistösijoituksista vastaa puolestaan kiinteistöjohtaja ja yhteinen kirkkoneuvosto. Korko- ja osakesalkun varainhoito kilpailutettiin vuoden 2021 alussa ja päävarainhoitajana on kevästä 2021 lähtien toiminut eQ Varainhoito Oy. Sopimus aiemman varainhoitajan CapMan Wealth Services Oy:n kanssa jatkuu eQ Varainhoito Oy:n rinnalla siihen saakka, että Credit Suisen säilytyksessä oleva struktuurisalkku on saatu kokonaisuudessaan realisoitua ja realisoinneista saadut varat on siirretty eQ:n varainhoidon piiriin.

Seurakuntayhtymän nykyiset sijoitustoiminnan ohjeet ovat olleet voimassa vuoden 2021 alusta lähtien. Sijoitustoiminnan ohjeet sisältävät muun muassa linjauksen seurakuntayhtymän strategisesta allokaatiosta, jonka pohjalta sijoitusneuvottelukunta vahvistaa sijoitustoiminnassa kulloinkin sovellettavan taktisen allokaation. Strateginen ja taktinen allokaatio eivät kuitenkaan ohjaa Credit

Suissen säilytyksessä olevia struktuureja, joista on tarkoitus vähitellen luopua. Struktuurien myynnistä vapautuvat varat sijoitetaan strategisen ja taktisen allokaation linjausten mukaisesti.

Seurakuntayhtymän sijoituksista oli 31.8.2022 tilanteessa rahavarojen sijoituksia yhteensä noin 178,9 milj. euroa. Seurakuntayhtymän eQ Varainhoidon sijoitussalkku sisältää osakerahastoja, lyhyen koron rahastoja, pitkän koron rahastoja sekä vaihtoehtoisista sijoituksista Private Equity – ja Private Credit –rahastoja. Salkun riskitaso on hallittu riittävällä hajauttamisella. Vastaavasti osa Credit Suissen säilytyksessä olevista strukturoiduista sijoituksista on pääomaturvattuja. Vaihtoehtoisten sijoitusten salkku sisältää merkittävän määrän erilaisia vaikuttavuusrahastoja, kuten Trill Impact –rahastoa, Korkian Aurinkoenergiarahastoa ja Uusiutuva Energia –rahastoa, Trill Impact Microfinance Credit –rahastoa sekä Blue Orchard Sustainable Assets –rahastoa. Salkussa on mukana myös NEST Capital –rahastoa sekä Osuuspankin R2 Crystal – hedgerahastoa.

Vuoden 2023 aikana seurakuntayhtymän sijoitustoimintaa pyritään kehittämään lisäämällä entisestään vaihtoehtoisten sijoitusten suhteellista määrää salkussa, realisoimalla struktuurisalkun sisältöä taloudellisesti järkevällä tavalla, uudistamalla seurakuntayhtymän taktisen allokaation päivittämisprosessia markkinoiden muutoksiin entistä nopeammin reagoivaksi, tarkentamalla sijoitusten päätäntävaltuuksien rajoja ja käytänteitä, laajentamalla sijoitusten kokonaisraportointia sekä panostamalla vastuulliseen ja eettiseen sijoittamiseen.

Investoinnit

Helsingin seurakuntayhtymässä kiinteistöinvestointeja suunnitellaan 10 vuoden tähtäimellä. Tästä suunnittelusta nostetaan kuluvan vuoden ja kahden sitä seuraavan vuoden TTS-kauden investointiohjelma. Yksittäiset investoinnit on perusteltu ja esitetty erikseen.

Seurakuntayhtymän varat eivät tule riittämään kaikkien tarvittavien peruskorjausten tekemiseen. Rohkeasti yhdessä –ohjelman osana on laadittu tiloista luopumislista, jonka pohjalta luopumisia edistetään.

Seurakuntayhtymän kiinteistösijoitusmahdollisuuksia hyödynnetään aktiivisesti mm. maaomaisuutta kaavoittamalla, kaavamuutoksilla sekä realisoimalla tarpeettomaksi jäävää kiinteistökantaa. Maanvuokrauksella taataan seurakuntayhtymälle pitkäaikaista ja varmaa tuloa verotulojen lisäksi.

Talousarviovuoden 2023 kiinteistöinvestointien määrä on noin 22 milj. euroa. Tämän lisäksi talousarviovuonna 2023 tietohallintoinvestointeja suunnitellaan tehtäväksi 1,2 milj. euroa. Koska kaikkia tarvittavia investointeja ei voida taloudellisten resurssien niukkuuden takia toteuttaa, on kirkkojen peruskorjausinvestointeja siirrettävä suunnittelukauden jälkeisille vuosille. Tämä tarkoittaa myös sitä, että osasta kirkkoja on luovuttava. Vuosille 2024 ja 2025 esitetyt investointimäärärahavaraukset ovat tässä vaiheessa vielä kiinteistöittäin karkeita arvioita, mutta investointien kokonaistasoa voidaan pitää hyvin suuntaa antavina ko. vuosien kokonaisinvestointitarvetta suunniteltaessa.

Investointihankkeet on esitelty talousaviokirjassa sivuilla 110–121.

Rahoitusosa

Tulorahoitus muodostuu vuosikatteesta, joka on 18,2 miljoonaa euroa. Investoinnit ja pysyvien vastaavien myyntivoitot ovat yhteensä 21,2 miljoonaa euroa. Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta on 3,0 miljoonaa euroa negatiivinen. Rahoitustoiminnan kassavirtaa ei budjetoida, joten talousarviossa rahavarojen määrä vähenee 3,0 miljoonaa euroa. Talousarvion mukaan rahavarat vuoden 2023 lopussa olisivat 151,4 miljoonaa euroa.

Suunnittelukaudella rahavarojen määrä vähenisi noin 4 miljoonaa euroa vuodessa.

Lisätiedot

Hallintojohtaja Juha Silander
p. 040 563 9709, juha.silander@evl.fi

Jakelu

Helsingin seurakunnat